

การกระทำรุนแรงในครอบครัวต่อสตรีตั้งครรภ์* DOMESTIC VIOLENCE AGAINST PREGNENT WOMEN

ทัศนีย์ หนูนารถ

Tassanee Noonart

เบญจวรรณ ละหุการ

Benjawan Lahukarn

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรมราช

College of Nursing, Nakhon Si Thammarat, Thailand

นุจรต โสภา

Nujarat Sopa

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี

Boromarajonani College of Nursing, Surat, Thailand

E-mail: tassanee.jeamsawat@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เห็นความสำคัญของปัญหาการกระทำรุนแรงในครอบครัวซึ่งจะมีผลกระทบต่อสตรีตั้งครรภ์ และทารกในครรภ์ อาจทำให้ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตได้ ผลต่อการตั้งครรภ์และการคลอดได้แก่การแท้ง การเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด ทารกแรกคลอดน้ำหนักตัวน้อย รกลอกตัวก่อนกำหนด เป็นสาเหตุสำคัญของภาวะตกเลือดก่อนคลอด ทำให้อัตราการตายของสตรีตั้งครรภ์เพิ่มขึ้น ด้านจิตสังคม พบว่าสตรีตั้งครรภ์ได้รับความกระทบกระเทือนทางจิตใจอย่างรุนแรง อาจเกิดภาวะผิดปกติภายหลังการเผชิญภาวะวิกฤตจากการถูกทำร้าย มีภาวะเครียด ซึมเศร้า นำไปสู่การไข้ยาหรือสารเสพติด ทำให้เกิดปัญหาในการทำแท้งหรือการเลี้ยงดูบุตรตามมา หรือบางคนเกิดความรู้สึกน้อยใจ อับอาย มีความรู้สึกโกรธ อาฆาตแค้น รู้สึกถูกทรยศ รู้สึกผิด ไร้คุณค่า เกิดความสับสนในการแก้ปัญหา ขาดที่พึ่ง จนถึงขั้นฆ่าตัวตายได้ บุคลากรทางด้านสุขภาพควรตระหนักถึงการเกิดความรุนแรงในครอบครัว การคัดกรองความรุนแรงในสตรีตั้งครรภ์ทุกรายที่มาฝากครรภ์ โดยการซักประวัติสามารถช่วยวินิจฉัยได้ถึง 65-70% ประเมิน Airway-Breathing-Circulation-Disability (A-B-C-D) ตามลำดับ ควรให้สตรีตั้งครรภ์นอนตะแคงซ้ายเพื่อไม่ให้มดลูกกดทับหลอดเลือดดำ inferior vena cava เพื่อป้องกันภาวะช็อก ใช้ Doppler ultrasound ฟังเสียงหัวใจของทารกในครรภ์ อาจต้องเฝ้าดูอาการนาน 6 - 24 ชั่วโมง ทั้งนี้ควรประชาสัมพันธ์แหล่งช่วยเหลือให้แก่สตรีตั้งครรภ์ให้ปลอดภัยจากอันตรายหรือจากผลกระทบที่

* Received 17 December 2020; Revised 9 August 2021; Accepted 14 August 2021

อาจเกิดขึ้น ที่สำคัญบุคลากรทางด้านสุขภาพต้องมีความเห็นใจ เข้าใจ และให้การยอมรับโดยไม่ตำหนิตายยืนที่สตรีตั้งครรภ์ที่ยืนยันหรืออดทนต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

คำสำคัญ: การกระทำรุนแรงในครอบครัว, การทารุณทางเพศ, สตรีตั้งครรภ์

Abstract

This academic paper aims to recognize The importance of domestic violence which will have an effect on pregnant women and the fetus it can cause injury or death. Effects on pregnancy and delivery include miscarriage. Miscarriage low birth weight babies Placental abruption It is the leading cause of antepartum hemorrhage Causing the maternal mortality rate to increase. In the psychosocial aspect, it was found that the pregnant women had severe psychological trauma. Abnormalities may arise posttraumatic stress disorder, stress, depression leading to drug and substance use. Causing problems in motherhood and parenting or some people feel hurt, shame, feelings of anger, resentment, feeling of betrayal, guilt, worthlessness, confusion in solving problems, lack of dependence, and even suicide. Health workers should be aware of the occurrence of domestic violence. And violence screening is performed in all pregnant women who come to antenatal care. By taking a history wash, it can help detect up to 65 - 70% Airway-Breathing-Circulation-Disability (ABCD) respectively. Women set the month to sit on the seat so as not to squeeze on the inferior black vena cava to prevent shock. Doppler ultrasound listens to the baby's heart, in women, requires 6 - 24 hours of monitoring. As well as publicize resources to help pregnant women to be safe from harm or from potential impacts And there must be empathy, understanding and acceptance without blaming the pregnant woman might confirm or tolerate the incident.

Keywords: Domestic Violence, Sexual Abuse, Pregnant Women

บทนำ

การกระทำรุนแรงในครอบครัวต่อสตรีตั้งครรภ์ที่เกิดขึ้น พบได้ทั้งความรุนแรงทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และ การทารุณทางเพศ (Sexual Abuse) โดยพบว่า อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพการทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส จำนวนการมีบุตร การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ สามีใช้สารเสพติดหรือติดสุรา มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดความรุนแรงขณะตั้งครรภ์ (กัญยปริญ ทองสามสี และอิสระ ทองสามสี, 2562) เป็นปัญหาสังคมและปัญหา

สุขภาพที่สำคัญที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น งานวิจัยพบว่าสตรีตั้งครรภ์ร้อยละ 12 ถูกกระทำรุนแรงทางร่างกาย และร้อยละ 23 ถูกกระทำรุนแรงทางจิตใจจากคู่วิต ส่วนสตรีที่ถูกกระทำรุนแรงทางเพศมีความเสี่ยงสูงที่จะตั้งครรภ์นำไปสู่การทำแท้ง ติดเชื้อ HIV หรือโรคทางเพศสัมพันธ์ และมีผลเสียต่อสุขภาพอนามัยการเจริญพันธุ์ และความเป็นอยู่โดยทั่วไป (ทักษิณา ทินนา และกิตติภัต เจริญขวัญ, 2560) อีกทั้งสังคมไทยในปัจจุบันผู้ชายมีผู้หญิงหรือภรรยาหลายคน ผู้หญิงต้องทนกับการถูกกระทำรุนแรงจากสามีตลอดชีวิตการทำงาน เนื่องจากผู้หญิงในสังคมไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน มีความคิด ความเชื่อ และการถูกอบรมสั่งสอนมาโดยตลอดว่าเรื่องภายในครอบครัวไม่ควรให้บุคคลภายนอก รับทราบ บุคคลภายนอกก็คิดว่าเป็นเรื่องของสามีภรรยา ไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยว จึงทำให้ผู้หญิงต้องทนทุกข์เก็บกดความรู้สึก เจ็บปวด เศร้าใจ เสียใจ จากการถูกกระทำรุนแรงจากสามีและผู้หญิงในสังคมไทยถูกสั่งสอนมาให้ รู้จักการให้อภัยสงสาร มีเมตตาจึงต้องยอมและให้อภัยสามีมาโดยตลอด (ชลาลัย กันมินทร์, 2562) คนส่วนใหญ่คิดว่าระยะตั้งครรภ์เป็นช่วงที่สตรีควรได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากสามี และครอบครัว ในทางตรงข้ามการตั้งครรภ์เป็นปัจจัยสำคัญ ประการหนึ่งที่กระตุ้นให้ถูกกระทำรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ (เกศกานดา รศจันและมนตรี กรรพุมมาลย์, 2560) รัฐบาลพยายามผลักดันให้มีมาตรการแก้ไขและลดปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ได้แก่ มาตรการเร่งด่วนเพื่อลดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ให้จัดให้มีการรณรงค์สื่อสารสาธารณะเพื่อให้ความรู้กับประชาชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เร่งแก้ไขความรุนแรงในครอบครัวซึ่งเป็นเรื่องที่เข้าถึงยาก แต่เป็นเรื่องสำคัญมาก ต้องอาศัยเครือข่ายเข้ามาร่วมแก้ปัญหาเน้นการป้องกัน สร้างระบบการดูแลเฝ้าระวัง ดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เพราะเป็นหน่วยที่ใกล้ชิดครอบครัว ช่วยเป็นหูเป็นตาเฝ้าระวัง รวมไปถึงการเป็นที่พึ่ง (ไทยรัฐออนไลน์, 2563) จัดให้มีสถานบริการเพื่อคุมกำเนิดที่ได้มาตรฐานสากลในระดับชุมชน ในสถานประกอบการ และในโรงงาน ให้กระทรวงสาธารณสุขแสดงจุดยืนเชิงนโยบายที่ชัดเจนว่าสิทธิในการคุมกำเนิดเป็นสิทธิของทุกคน และยกเลิกระเบียบ/แนวปฏิบัติของสถานพยาบาลที่ยังมีการกำหนดให้สามีเป็นผู้เซ็นชื่อรับรองการคุมกำเนิดของภรรยา (นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันครอบครัว, 2560)

นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ แสดงจุดยืนเชิงนโยบายที่เข้มแข็งว่าต้องการให้เด็กและเยาวชนมีความรู้เรื่องเพศศึกษาที่รอบด้าน และมีทักษะชีวิตที่เพียงพอต่อการสร้างความปลอดภัยในเรื่องเพศสำหรับตนเองและผู้อื่น มาตรการเร่งด่วนเพื่อลดแรงกดดันทางสังคมต่อผู้ที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ได้แก่ ให้กระทรวงวัฒนธรรม กรมประชาสัมพันธ์ และสื่อภายใต้การกำกับของรัฐ ร่วมกันจัดทำให้มีการสื่อสารสาธารณะเพื่อให้ประชาชน มีความเข้าใจที่ถูกต้องต่อสาเหตุของปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ บนฐานข้อมูลวิชาการ ให้กระทรวงศึกษาธิการ และสถานศึกษาทุกแห่งภายใต้การกำกับ สร้างแนวทางและมาตรการดูแลประคับประคองนักเรียนนักศึกษาที่ตั้งครรภ์ ให้สามารถดำรงสถานภาพการศึกษาได้

อย่างต่อเนื่อง ไม่ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม และได้รับการสนับสนุนให้สามารถเลี้ยงดูบุตร ได้อย่างมีคุณภาพ ให้หน่วยงานรัฐและเอกชนปรับระเบียบราชการ และระเบียบองค์กร เพื่อให้ เด็กที่เกิดนอกการสมรสได้รับสิทธิประโยชน์จากรัฐและองค์กรโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ มาตรการเร่งด่วนเพื่อลดการทอดทิ้ง หรือทำร้ายทารุณและการยุติการตั้งครรภ์ให้ศูนย์ช่วยเหลือ สังคม จัดให้มีการอบรมบุคลากร เพื่อสามารถให้บริการปรึกษาและให้ข้อมูลทางเลือกแบบรอบ ด้านแก่ผู้ประสบปัญหาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ โดยต้องเคารพในสิทธิและความต้องการของ เจ้าของปัญหา ให้กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงศึกษาธิการ พัฒนาคความร่วมมืออย่างเป็นทางการจัดให้มีระบบช่วยเหลือดูแล ผู้ประสบปัญหาตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ อย่างครบวงจร โดยการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรพัฒนาเอกชน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุน งบประมาณให้เกิดศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็กกระยะสั้น และศูนย์เด็กเล็กในชุมชน ให้กระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดำเนินการเพิ่มจำนวนครอบครัวทดแทนชั่วคราว ให้เพียงพอต่อสถานการณ์ปัญหาและครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ เพิ่มประสิทธิภาพให้กระทรวง สาธารณสุขกำหนดแนวปฏิบัติที่ละเอียด ชัดเจน เพื่อให้บุคลากรทางการแพทย์ ดำเนินการ ให้ความช่วยเหลือสตรีตั้งครรภ์เพราะถูกละเมิดทางเพศ และสตรีตั้งครรภ์ที่มีปัญหาสุขภาพ ให้ได้รับการยุติการตั้งครรภ์ตามความประสงค์โดยเร็วที่สุด เนื่องจากเป็นกรณีที่กฎหมายให้ การคุ้มครองไว้แล้ว และแนวปฏิบัตินี้ควรครอบคลุมบริการก่อนและหลังการยุติการตั้งครรภ์ตาม มาตรฐานที่กำหนดในระดับสากลให้รัฐบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานผลการดำเนินงาน ต่อสมัชชาสตรีและครอบครัวแห่งชาติ (นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันครอบครัว, 2560)

การกระทำรุนแรงในครอบครัวต่อสตรีตั้งครรภ์มีผลกระทบ โดยตรงต่อสุขภาพของสตรี และทารกในครรภ์ ตั้งแต่บาดเจ็บเล็กน้อยจนถึงขั้นเสียชีวิต ผลต่อการตั้งครรภ์และการคลอด ได้แก่การแท้ง การเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด ทารกแรกคลอดน้ำหนักตัวน้อย รกลอกตัว ก่อนกำหนด เป็นสาเหตุสำคัญของภาวะตกเลือดก่อนคลอด ทำให้อัตราการตายของสตรี ตั้งครรภ์เพิ่มขึ้น ด้านจิตสังคม พบว่าสตรีตั้งครรภ์ได้รับความกระทบกระเทือนทางจิตใจ อย่างรุนแรง มีภาวะเครียด ซึมเศร้า นำไปสู่การใช้ยาหรือสารเสพติด ดื่มแอลกอฮอล์ สูบบุหรี่ ทำให้เกิดปัญหาในการทำแท้งพบาบทสตรีตั้งครรภ์และการเลี้ยงดูบุตรตามมา หรือบางคน เกิดความรู้สึก น้อยใจ อับอาย มีความรู้สึกโกรธ อาฆาตแค้น รู้สึกถูกทรยศ รู้สึกผิด ไร้คุณค่า เกิดความสับสนในการแก้ปัญหา ขาดที่พึ่ง เกิดความทรงจำอันเลวร้ายฝังใจจนถึงขั้นฆ่าตัวตายได้

ความหมาย วงจร และปัจจัยการกระทำรุนแรงในครอบครัวต่อสตรีตั้งครรภ์

ความรุนแรงในครอบครัว (Domestic Violence) หมายถึง การกระทำใดๆ โดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ ร่างกาย จิตใจ สุขภาพของคนในครอบครัว หรือบังคับหรือใช้อำนาจครอบงำ ผิดครองธรรมให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดโดยมิชอบ แต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท (ธีรวิทย์ นิลเพชร, 2561)

การกระทำรุนแรงในครอบครัวต่อสตรีตั้งครรภ์ หมายถึง การที่สามีกระทำการใด ๆ ที่ทำให้สตรีตั้งครรภ์ได้รับบาดเจ็บ หรือเป็นอันตรายต่อร่างกาย ทางเพศ และจิตใจ รวมถึงการคุกคาม บังคับ หรือทำให้สูญเสียอิสรภาพ ทั้งในสถานที่สาธารณะและในชีวิตส่วนตัว ซึ่งวงจรของความรุนแรงที่เกิดขึ้นแบ่งได้เป็น 3 ระยะ คือ ระยะเริ่มความตึงเครียด (Tension building phase) ระยะของการทำร้าย (Battering incident) และระยะดื่มน้ำผึ้งพระจันทร์ (Honeymoon phase) (คณิต ฌ นคร, 2556) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ระยะเริ่มความตึงเครียด ระยะนี้ฝ่ายสามีจะมีพฤติกรรมไม่เป็นมิตรมากขึ้น เช่น ขว้างปาข้าวของ ผลัก พุดสบถ ตำว่า สบแช่ง คุกคาม โดยมักจะมีการตีศีรษะหรือเสพยาเพิ่มขึ้น ในขณะที่สตรีตั้งครรภ์พยายามที่จะหลบไม่เผชิญหน้าเพื่อให้ฝ่ายชายสงบลง เป็นการหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดความรุนแรงในระยะต่อมา

2. ระยะของการทำร้าย ระยะนี้สามีจะเริ่มทำร้ายสตรีตั้งครรภ์โดยอาจจะชกใช้น้ำร้อนลวก ทบตีหรือทำร้ายด้วยวิธีอื่น ๆ ซึ่งทำให้สตรีตั้งครรภ์ได้รับบาดเจ็บ โดยที่สตรีตั้งครรภ์จะรู้สึกไร้เรี่ยวแรงหรือหมดพลัง (Powerless) และจะอดทนต่อความรุนแรงจนกว่าสถานการณ์จบลง

3. ระยะดื่มน้ำผึ้งพระจันทร์ ระยะนี้สามีจะทำทุกอย่างทุกอย่างเพื่อชดเชยให้กับสตรีตั้งครรภ์ เขาจะแสดงความสำนึกผิด เห็นอกเห็นใจและสัญญาว่าจะไม่ทำร้ายอีก ซึ่งสตรีตั้งครรภ์เองก็ต้องการที่จะเชื่อว่าเหตุการณ์เช่นนี้จะไม่เกิดขึ้นอีก ซึ่งความจริงแล้วเหตุการณ์รุนแรงนี้มักจะเกิดซ้ำ ๆ โดยจะกลับเข้าสู่วงจรของความรุนแรงอีกซึ่งมักจะเพิ่มความถี่และความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพและความปลอดภัยของสตรีตั้งครรภ์ และทารกในครรภ์

ผลกระทบของการกระทำรุนแรงในครอบครัวต่อสตรีตั้งครรภ์

การกระทำรุนแรงในครอบครัวก็จะมีผลกระทบต่อสตรีตั้งครรภ์ และทารกในครรภ์ อาจทำให้ทารกในครรภ์ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตในครรภ์ได้

1. ผลกระทบต่อสตรีตั้งครรภ์ ได้แก่ ผลกระทบทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจและอารมณ์ ด้านพฤติกรรม และด้านสังคม ดังนี้

1.1 ผลกระทบด้านร่างกาย การทำร้ายสตรีตั้งครรภ์จะทำให้เกิดอาการบาดเจ็บซึ่งอาจเป็นเพียงการบาดเจ็บเล็กน้อย ไปจนถึงบาดเจ็บสาหัส เช่น มีรอยฟกช้ำ

รอยถลอก รอยไหม้ กระตุกหัก ศีรษะแตก สำหรับผลกระทบต่อการตั้งครรภ์เกิดจากการกระทบกระแทกบริเวณท้อง อาจทำให้มดลูกฉีกขาดจะมีการปวดท้อง ท้องแข็ง (Guarding And Rigidity) และ Rebound Tenderness ร่วมกับภาวะช็อกได้ นอกจากนี้อาจกล่าวได้ว่า อวัยวะต่าง ๆ ของทารกทางหน้าท้องของมารดาหรือคลำขอบบนของมดลูกไม่ได้ เป็นต้น ภาพถ่ายรังสีอาจพบว่าทารกอยู่ในท่าที่ผิดปกติหรือพบลมรั่วในช่องท้อง การรักษาต้องผ่าเปิดช่องท้องโดยทันที รวมถึงทำให้เกิดภาวะรกลอกตัวก่อนกำหนด (Abruptio Placentae) ซึ่งสตรีตั้งครรภ์จะมาด้วยอาการเลือดออกทางช่องคลอด (พบได้ 70% ของสตรีตั้งครรภ์ที่ถูกกระทำความรุนแรง) มีอาการปวดท้อง มดลูกบีบตัวถี่ขึ้นหรือเมื่อแตะหน้าท้องจะพบว่ามดลูกหดตัวทุกครั้งที่เราเรียกว่า uterine irritability ในอายุครรภ์ท้าย ๆ แม้ได้รับบาดเจ็บเล็กน้อยก็อาจเสี่ยงต่อการเกิดรกลอกตัวมากขึ้น (รพีพร โรจน์แสงเรือง, 2564) ทำให้เกิดการแท้ง และคลอดก่อนกำหนดได้

1.2 ผลกระทบทางด้านจิตใจและอารมณ์ สตรีตั้งครรภ์ที่ถูกทำร้ายจะมีปัญหาด้านจิตใจและอารมณ์ โดยมีการศึกษาพบว่ามีความ ซึมเศร้า วิตกกังวล มีความคิดอยากฆ่าตัวตาย รู้สึกสิ้นหวัง สูญเสีย ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ รู้สึก ว่าตนเองไม่มีคุณค่า ต่ำทอนิ่งโทษตนเอง หดแรงแรง ความสนใจในสิ่งต่างๆ ลดลง รวมทั้งจะมีปัญหา การนอนหลับและปัญหาการรับประทานอาหาร ปัญหาทางจิตใจที่สำคัญในสตรีกลุ่มนี้ที่ควรตระหนักถึงคือ โรคเครียดหลังเกิด เหตุการณ์สะเทือนขวัญ หรือ Posttraumatic stress disorder (PTSD) (ดารา การะเกสร และวินิภาญจน์ คงสุวรรณ, 2558)

1.3 ผลกระทบทางด้านพฤติกรรม สตรีที่ถูกทำร้ายจะมีปัญหาเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม ได้แก่ มีการสูบบุหรี่ ดื่มเหล้า ใช้สารเสพติด ไปฝากครรภ์ล่าช้า ไม่สนใจตนเอง รับประทานอาหารไม่มีประโยชน์ ทำให้น้ำหนักตัวขึ้นน้อย บางคนอาจมีความพยายามฆ่าตัวตาย เป็นต้น (ดารา การะเกสร และวินิภาญจน์ คงสุวรรณ, 2558)

1.4 ผลกระทบทางด้านสังคม สตรีที่ถูกทำร้ายในครอบครัวอาจมีปัญหาด้านสังคมตามมา ได้แก่มีปัญหาเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส มีการแยกตัวจากสังคม รวมทั้งอาจมีปัญหาในการทำหน้าที่ของการเป็นสตรีตั้งครรภ์ด้วย (เบญจพร ปัญญา ยง, 2564)

2. ผลกระทบต่อทารกในครรภ์ การที่สตรีถูกทำร้ายในขณะที่ตั้งครรภ์ จะทำให้เกิดผลกระทบต่อทารกในครรภ์ เช่น ทำให้เกิดการแท้ง คลอดก่อนกำหนด ทารกมีน้ำหนักตัวน้อย และถ้าครรภ์ถูกกระทบกระแทกโดยตรง ทำให้มดลูกมีการฉีกขาด รกลอกตัวก่อนกำหนด (รพีพร โรจน์แสงเรือง, 2564) ซึ่งเป็นปัจจัยหรือสาเหตุให้มีการตกเลือดก่อนคลอดอาจทำให้ทารกในครรภ์ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตในครรภ์ได้

การทารุณทางเพศ (Sexual Abuse)

การทารุณทางเพศ (Sexual Abuse) คือ กรณีที่เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศโดยบุคคลภายในครอบครัวเดียวกัน เช่น บิดามารดา ญาติใกล้ชิด พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันหรือต่างบิดามารดา รวมถึงผู้ปกครองหรือผู้อุปการะเด็ก กระทำต่อเด็กที่อยู่ในปกครองของตน กลุ่มพฤติกรรมที่เคยถูกกระทำรุนแรงทางเพศมากที่สุด ได้แก่ การถูกกระทำอนาจาร รองลงมาคือ พยายามมีเพศสัมพันธ์โดยใช้กำลังบังคับ หรือล่อลวงแต่ไม่สำเร็จ และ การล่อลวงให้ต้องยอมมีเพศสัมพันธ์ด้วย (สัญญาพงศ์ ลิ้มประเสริฐ และคณะ, 2563) การทารุณทางเพศ (Sexual Abuse) เป็นความตั้งใจที่กระทำความรุนแรงหรือใช้กำลังบังคับในการมีเพศสัมพันธ์โดยปราศจากการยินยอม ทำให้ผู้ถูกกระทำรู้สึกตกใจ รู้สึกว่าถูกทำร้าย และรู้สึกกลัวไร้พลัง การกระทำ ความรุนแรงทางเพศนั้นมิได้สร้างแต่เพียงผลกระทบทางกายของผู้ถูกกระทำเท่านั้น แต่ยังสร้างผลกระทบต่อจิตใจอย่างเลวร้าย อันทำให้ผู้ถูกกระทำเกิดความหวาดกลัวผู้คน และมีบาดแผลในใจ

การทารุณทางเพศในสตรีตั้งครรภ์ หมายถึงการที่สามีมีความตั้งใจที่จะใช้กำลังบังคับให้สตรีตั้งครรภ์มีเพศสัมพันธ์โดยที่สตรีตั้งครรภ์ไม่ยินยอม ผู้หญิงบางคนในสังคมไทยยังมีความเชื่อว่าการเป็นภรรยาที่ดีต้องสนองตอบความต้องการของสามีในเรื่องเพศ หรือบางครั้งกลัวว่าสามีจะไปมีผู้หญิงอื่นหากตนไม่ยอมหลับนอนด้วย จึงทำให้ผู้หญิงที่ตั้งครรภ์หลายคนต้องยอมมีเพศสัมพันธ์กับสามีทั้ง ๆ ที่ตนเองไม่ยินยอม หรือบางคนถูกสามีบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ด้วยการกระทำความรุนแรง ไม่เพียงแต่จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย จิตใจและการพัฒนาทางสังคมเท่านั้น แต่ยังเป็นประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและสังคมของประเทศนั้น ๆ อีกด้วย (Stark, L. & Landis, D., 2016) ซึ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดการทารุณทางเพศในสตรีตั้งครรภ์ มีปัจจัยเช่นเดียวกับความรุนแรงในครอบครัว

ผลกระทบของการทารุณทางเพศ (Sexual Abuse) (นันทวัช สิริธิรักษ์, 2558)

1. ผลกระทบต่อสตรีตั้งครรภ์ มีทั้งผลกระทบด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ พฤติกรรม และสังคม ดังนี้

1.1 ผลกระทบด้านร่างกาย ทำให้เกิดบาดเจ็บบริเวณเต้านมบาดเจ็บที่บริเวณช่องคลอด ฝีเย็บ หรือทวารหนัก ซึ่งอาจเป็นอาการฟกช้ำ การฉีกขาด เป็นต้น นอกจากนั้น อาจทำให้เกิดการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์และการติดเชื้อในระบบทางเดินปัสสาวะได้ สำหรับผลกระทบต่อการตั้งครรภ์ ได้แก่ การแท้ง การแพ้ท้องอย่างรุนแรง การคลอดก่อนกำหนด เป็นต้น

1.2 ผลกระทบทางด้านอารมณ์จิตใจ ความรู้สึกนับถือตนเองจะเสียไป ความรู้สึกผิด ความโกรธและความอายจะนำไปสู่อาการซึมเศร้า ซึ่งบางครั้งอาจรุนแรงถึงขั้นพยายามฆ่าตัวตาย หรือหันไปใช้สารเสพติด การพัฒนาบุคลิกภาพมักเกิดเป็นบุคลิกภาพผิดปกติชนิด borderline และ schizoid หรืออาจมีบุคลิกหลายแบบในคนๆ เดียวกัน ถ้าการ

ทารุณทางเพศนั้นเกิดขึ้นบ่อยและเป็นระยะเวลาานาน ขาดการนับถือตนเอง (low self-esteem) และมีความไม่มั่นคงทางจิตใจ เป็นคนอ่อนไหวกับสังคมแวดล้อมเป็นพิเศษ ผลกระทบทางอารมณ์จิตใจที่รุนแรงบางราย อาจเกิดโรคทางจิตเวช (เบญจพร ปัญญาฯ, 2564) เช่น อาการเจ็บป่วยทางกายที่เกิดจากจิตใจ (Somatoform Disorders) โรคซึมเศร้า (Depressive Disorders) โรคเครียดหลังประสบเหตุร้าย (Post Traumatic Stress Disorders : PTSD) ซึ่งต้องการการตรวจประเมินและรักษาโดยจิตแพทย์หรือนักจิตวิทยาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

1.3 ผลกระทบด้านพฤติกรรม อาจทำให้แบบแผนในชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงไป ในวิธีเผชิญปัญหาที่ไม่เหมาะสม (เบญจพร ปัญญาฯ, 2564)

1.4 ผลกระทบทางด้านสังคม ได้แก่ มีความขัดแย้งหรือมีปัญหาเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสแยกตัวจากสังคม มีปัญหาในการให้นมบุตร รวมทั้งมีปัญหาเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของการเป็นสตรีตั้งครรรค์ด้วย

2. ผลกระทบต่อทารกในครรภ์ ได้แก่ การแท้ง คลอดก่อนกำหนด น้ำหนักตัวน้อย ความรุนแรงและความเครียดสามารถทำให้มดลูกบีบรัดตัว ทำให้เกิดความเครียดที่เด็กจะน้ำหนักแรกเกิดต่ำกว่าเกณฑ์ คลอดก่อนกำหนด และอาจส่งผลด้านสมองของเด็กเนื่องมาจากมดลูกบีบตัว ซึ่งเมื่อเด็กเติบโตขึ้นในครอบครัวที่มีการกระทำด้วยความรุนแรง เมื่อติดตามในระยะยาวพบว่าเด็กกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมความก้าวร้าว รุนแรง และเลี้ียงยากกว่าเด็กทั่วไป (เบญจพร ปัญญาฯ, 2564) เป็นต้น

การป้องกันของการกระทำรุนแรงในครอบครัว

การป้องกันของการกระทำรุนแรงในครอบครัวประกอบด้วย 3 ระดับ คือ การป้องกันระดับปฐมภูมิเป็นการป้องกันความรุนแรงก่อนเกิดเหตุการณ์ การป้องกันระดับทุติยภูมิมุ่งเน้นการป้องกันการเกิดความรุนแรงซ้ำเช่น การคัดกรองสตรีที่ประสบปัญหาความรุนแรงในชีวิตคู่ คัดกรองปัญหาโดยปฏิบัติเป็นประจำ (Routine) กับสตรีทุกคนเมื่อมาฝากครรภ์หรือเมื่อมาตรวจหลังคลอด และการจัดการกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดความรุนแรง การป้องกันระดับตติยภูมิมุ่งความสนใจในการป้องกันการสูญเสียชีวิต บาดเจ็บ ทุพพลภาพ และแก้ไขผลกระทบจากการถูกทำร้าย (บุหงา ตโนภาส, 2562) อีกทั้งการปฏิบัติตนตามหน้าที่และความรับผิดชอบตามสถานภาพในครอบครัว การบ่มเพาะความรัก ความเมตตาปรารถนาดี อ่อนโยน และเอื้อ ประโยชน์ต่อกัน รวมถึงการสื่อสารกันด้วยใจที่เปิดกว้าง การศึกษาพื้นฐานทางธรรมชาติของกันและกันโดยเฉพาะในทางเพศเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และเห็นอกเห็นใจกันให้เกิดแก่สมาชิกครอบครัวในแต่ละครอบครัว และแผ่ขยายออกสู่ชุมชนและสังคม ก็จะสามารถพัฒนาให้คนในครอบครัวมีความเป็นอยู่ร่วมกันด้วยความสงบ สันติสุข (พูนสุข มาตศรีสรรค์, 2559) ปราศจากการใช้กำลังรุนแรงให้เกิดความบอบช้ำทั้งทางร่างกาย และจิตใจของกันและกัน

บุคลากรด้านสุขภาพควรตระหนักถึงการเกิดความรุนแรงในครอบครัว และมีการคัดกรองความรุนแรงในสตรีตั้งครรภ์ทุกรายที่มาฝากครรภ์ โดยเฉพาะในสตรีตั้งครรภ์ที่อายุน้อย และที่มีความสัมพันธ์ภาพระหว่างคู่สมรสที่ไม่ดี ควรจัดให้มีการดูแลสตรีตั้งครรภ์ที่ถูกกระทำรุนแรงในโรงพยาบาล รวมทั้งประชาสัมพันธ์แหล่งช่วยเหลือให้แก่สตรีตั้งครรภ์ ควรได้รับข้อมูลในการติดต่อกับองค์กรต่าง ๆ ที่ให้การช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาถูกกระทำรุนแรง และเมื่อคัดกรองพบสตรีตั้งครรภ์ถูกกระทำรุนแรง ทุกหน่วยงานควรสนับสนุนและให้ความช่วยเหลืออย่างเพียงพอในขั้นตอนของการจัดการดูแล โรงพยาบาลผดุงครรภ์เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือสตรีตั้งครรภ์ที่มีปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ให้ปลอดภัยจากอันตรายหรือจากผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นอย่างใดก็ได้ ทักษะจิตของพยาบาลที่มีผลต่อสตรีตั้งครรภ์ที่ถูกทำร้ายจากสามีเป็นสิ่งสำคัญ โดยพยาบาลผู้ให้ความช่วยเหลือจะต้องเข้าใจและให้การยอมรับโดยไม่ตำหนิตายใด ที่สตรีตั้งครรภ์อาจยืนยันหรืออดทนต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในการให้การพยาบาลสตรีตั้งครรภ์ที่มีปัญหาความรุนแรงในครอบครัวจะต้องเริ่มจากการประเมินดังต่อไปนี้

1. การประเมินพันธกิจของการตั้งครรภ์ ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิด หรือการแสดงออกทางพฤติกรรมกรรมการกระทำในการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่บทบาทการเป็นมารดา การยอมรับการตั้งครรภ์ การสร้างสัมพันธ์ภาพกับทารกในครรภ์ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในตนเอง การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสัมพันธ์ภาพระหว่างคู่สมรสการเตรียมตัวสำหรับการคลอด และการเป็นมารดา และการยอมรับบทบาทการเป็นมารดา รายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินพันธกิจของการตั้งครรภ์ มีดังนี้คือ

1.1 การยอมรับการตั้งครรภ์ (Accepting The Pregnancy) ในระยะแรกหญิงตั้งครรภ์ยอมรับการตั้งครรภ์ในระดับความคิด (Intellectual Level) ต่อมาจึงยอมรับในระดับความรู้สึก (Emotional Level) ในฐานะที่ตนเป็นหญิงตั้งครรภ์ และถ้ารู้สึกว่าการตั้งครรภ์ของตนเองมีความสำคัญกับสามีหรือบุคคลในครอบครัว หญิงตั้งครรภ์จะยอมรับการตั้งครรภ์ เพราะเชื่อว่า ทุกคนจะดีใจ แต่ถ้าสามีไม่ยอมรับ หรือบุคคลในครอบครัวไม่ยินดีก็เกิดปัญหาการปรับตัวต่อการตั้งครรภ์

1.2 การสร้างสัมพันธ์ภาพกับทารกในครรภ์ (Establishing A Relationship With The Fetus) การที่สตรีตั้งครรภ์จะสร้างสัมพันธ์ภาพกับทารกในครรภ์ มีการพูดคุยและมีปฏิสัมพันธ์กับทารกในครรภ์ซึ่งเป็นสัญญาณที่แสดงถึงการมีความผูกพันระหว่างมารดาและทารกในครรภ์

1.3 การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในตนเอง (Adjusting To Changes In Self) แบ่งออกเป็นปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย และทางด้านอารมณ์

1.4 การปรับตัวด้านการเปลี่ยนแปลงสัมพันธ์ภาพกับคู่สมรส (Adjusting To The Changing Couple Relationship) มี 2 ด้านคือ มีการฟังพวาคัยมาก

ขึ้น (Increases In Dependence) ถ้าได้รับการตอบสนองด้านอารมณ์ และได้รับความช่วยเหลือทางด้านต่าง ๆ อย่างเต็มที่ที่จะช่วยสามารถปรับตัวต่อการตั้งครรภ์ และการเป็นมารดาได้เป็นอย่างดี และด้านการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ทางเพศ (Changes In The Sexual Relationship) สตรีตั้งครรภ์ต้องการความรักความเอาใจใส่ที่เพิ่มมากขึ้นในขณะตั้งครรภ์แต่ความต้องการทางเพศ และการมีเพศสัมพันธ์อาจมีการเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งอาจเป็นเหตุผลที่ทำให้สามีมีความสนใจในสตรีตั้งครรภ์ลดลง

1.5 การเตรียมสำหรับการคลอด และการเป็นมารดา (Preparing Forbirth And Early Motherhood) กระบวนการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาในระยะตั้งครรภ์จะสมบูรณ์เมื่อสตรีตั้งครรภ์มีการเตรียมตัวสำหรับการคลอด และเตรียมตัวสำหรับบทบาทการเป็นมารดา

1.6 การยอมรับบทบาทการเป็นมารดา (Accepting The Maternal Role) จะเริ่มต้นกระบวนการเรียนรู้บทบาทของการเป็นมารดาในระหว่างตั้งครรภ์ในขณะสตรีตั้งครรภ์เริ่มมีความผูกพันกับ ทารกในครรภ์ การเรียนรู้ทางสังคมเกี่ยวกับบทบาทการเป็นมารดาจะเกิดขึ้นโดยได้รับจากแหล่งต่าง ๆ เช่น การจินตนาการเกี่ยวกับตนเองและทารกในครรภ์ การสังเกตจากมารดาคนอื่น การเลือกพฤติกรรมเพื่อเลียนแบบ การทดลองแสดงบทบาทสมมุติ การเรียนรู้เหล่านี้จะช่วยให้สตรีตั้งครรภ์สามารถเตรียมตัวสำหรับบทบาทการเป็นมารดาได้ เมื่อทารกคลอดมารดาจะสามารถแสดงบทบาทการเป็นมารดาได้อย่างต่อเนื่อง การแสดงบทบาทการเป็นมารดานั้นจะสำเร็จเมื่อมารดารู้สึกสุขสบาย พึงพอใจ และรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถในบทบาทการเป็นมารดา

2. การประเมินภาวะสุขภาพ การประเมินภาวะสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์ที่ถูกกระทำรุนแรง ประกอบด้วย การซักประวัติ การตรวจร่างกาย การตรวจทางห้องปฏิบัติการดังต่อไปนี้

2.1 การซักประวัติ ได้แก่ ประวัติส่วนตัว ประวัติครอบครัว ประวัติการเจ็บป่วยในอดีต ประวัติระดู ประวัติการคุมกำเนิด ประวัติการตั้งครรภ์ทั้งในอดีต และปัจจุบัน ประวัติเกี่ยวกับการถูกทำร้ายร่างกาย พยาบาลคัดกรองโดยการถามสตรีตั้งครรภ์ทุกคน โดยเฉพาะสตรีที่สังเกตเห็นว่ามีรอยฟกช้ำหรือบาดแผล ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับสตรีตั้งครรภ์ ให้การยอมรับ ไม่มีท่าทีตำหนิตყียนต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อให้เกิดความไว้วางใจ ประเมินปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การถูกทำร้าย โดยต้องจัดสถานที่ที่มีความเป็นส่วนตัว ไม่ควรประเมินปัญหาสามีหรือบุตร ร่วมวางแผนกับสตรีตั้งครรภ์เพื่อป้องกันตนเองและทารกในครรภ์ให้ปลอดภัยจากการถูกทำร้าย ให้กำลังใจว่าสตรีตั้งครรภ์จะสามารถหลีกเลี่ยงจากการทำร้าย ซึ่งจะช่วยให้ปลอดภัยถ้าปฏิบัติตามแนวทางที่วางแผนไว้

2.2 การตรวจร่างกาย การตรวจร่างกายของสตรีตั้งครรภ์ที่ถูกทำร้าย ประกอบด้วย การตรวจร่างกายโดยทั่วไปและการตรวจทางหน้าท้อง เช่นเดียวกับสตรีตั้งครรภ์ โดยทั่วไป แต่สิ่งที่ต้องสังเกตและให้ความสนใจเป็นพิเศษ ได้แก่ การสังเกตเกี่ยวกับรอยถลอก รอยฟกช้ำ รวมทั้งพยาบาลจะต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษเกี่ยวกับอาการแสดงของการมีปัญห การทารุณทางเพศ (Sexual Abuse) ได้แก่ อาการบาดเจ็บ เช่น รอยฟกช้ำ รอยฉีกขาด และ อาการเจ็บที่บริเวณอวัยวะเพศ รอยฟกช้ำบริเวณเต้านม ให้การพยาบาลตามแผนการรักษา เช่น ดูแลทำความสะอาดหรือเย็บบาดแผล ถ้ามีการฉีกขาดรวมทั้งให้ยาปฏิชีวนะตามแผน การรักษา ให้ยาทาภายนอกเพื่อลดการฟกช้ำ ให้ยาแก้ปวดตามแผนการรักษา ดูแลความ สบายทั่ว ๆ ไป ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลแผล และรอยฟกช้ำที่ถูกต้องเหมาะสม

2.3 การตรวจทางห้องปฏิบัติการ ได้แก่ การตรวจเลือด โดยเฉพาะ การตรวจวิเคราะห์เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การตรวจปัสสาวะโดยเฉพาะเพื่อหา สารเสพติดด้วย

3. การประเมินความรู้พื้นฐาน ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ การเลี้ยงดูบุตร

4. การประเมินระบบการสนับสนุนทางสังคม ได้แก่ การประเมินการได้รับการ สนับสนุนทางอารมณ์ โดยเฉพาะแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือเมื่อถูกทำร้าย บุคคลที่เป็น ที่ปรึกษา การได้รับการสนับสนุนด้านการเงินสิ่งของ การได้รับการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร หลายหน่วยงานได้ให้ความ สนใจในปัญหาความรุนแรงต่อสตรีมากขึ้น ดังเช่นได้มีการจัดตั้ง ศูนย์บริการสุขภาพช่วยเหลือเด็กและสตรี ในภาวะวิกฤตจากความรุนแรงขึ้น (One Stop Crisis Center: OSCC หรือศูนย์พึ่งได้) ในโรงพยาบาลหลายแห่งทั่วประเทศเพิ่มขึ้น แต่ส่วน ใหญ่เป็นบริการแบบตั้งรับเฉพาะผู้ที่ประสบปัญหาและเข้ามาใช้บริการเท่านั้น และสตรีตั้ง ครรภ์ไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร ถึงแม้ว่าสตรีในระยะตั้งครรภ์มีโอกาสมาพบแพทย์ หรือ พยาบาล อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเมื่อมาฝากครรภ์สตรีควรได้รับการดูแล ส่งต่อการดูแลอย่างเหมาะสม ไม่ปล่อยให้ สตรีเผชิญปัญหาตามลำพังจนเกิดผลกระทบตามมา

สรุป

การกระทำความรุนแรงในครอบครัวต่อสตรีตั้งครรภ์เป็นปัญหาสาธารณสุขสำคัญที่คุกคาม ต่อด้านร่างกาย ด้านจิตใจและอารมณ์ ด้านพฤติกรรม และด้านสังคม ชีวิตทั้งร่างกายและจิตใจ ของสตรีตั้งครรภ์ เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลขั้นพื้นฐาน ส่งผลกระทบต่อปัญหาสุขภาพ ร่างกาย จิตใจและอารมณ์ของสตรีตั้งครรภ์ รวมทั้งลูกกลามถึงเด็กและเยาวชนในครอบครัว ห่วงโซ่ของความรุนแรงมิใช่เพียงปัญหาและผลกระทบระดับบุคคล ครอบครัว และสังคม ส่วนการทารุณทางเพศในสตรีตั้งครรภ์ จะนำไปสู่อาการซึมเศร้า ข้นพยายามฆ่าตัวตาย หรือ

หันไปใช้สารเสพติด ถ้าการทารุณทางเพศนั้นเกิดขึ้นบ่อยและเป็นระยะเวลานาน ขาดการนับถือตนเอง และมีความไม่มั่นคงทางจิตใจ เป็นคนอ่อนไหวกับสังคมแวดล้อมเป็นพิเศษ ผลกระทบทางอารมณ์จิตใจที่รุนแรงบางรายอาจเกิดโรคทางจิตเวช การกระทำรุนแรงในครอบครัว รวมถึงการทารุณทางเพศ จึงมิใช่แค่เป็นเรื่องส่วนตัวแต่เป็นปัญหาสังคมที่ทุกคนในสังคมต้องร่วมหยุดยั้งความรุนแรงนี้ ทั้งภาครัฐและประชาชนต้องให้ความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว พยาบาลผดุงครรภ์ควรคัดกรองโดยการถามสตรีตั้งครรภ์ทุกคน โดยเฉพาะสตรีที่สังเกตเห็นว่ามึนงงหรือปวดแผล ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับสตรีตั้งครรภ์ ให้การยอมรับ ไม่มีท่าทีตำหนิต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ให้ข้อมูลแหล่งช่วยเหลือ สามารถนำไปสู่การหลุดพ้นจากความรุนแรงได้ตั้งแต่การป้องกันจนถึงการร่วมแก้ไขและยุติปัญหาความรุนแรง พยาบาลผดุงครรภ์ต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างพลังความเข้มแข็ง โดยผ่านการร่วมคิดและตัดสินใจของสตรีตั้งครรภ์ เพื่อให้สามารถหลุดพ้นจากความรุนแรง รวมทั้งเคารพในเอกลักษณ์ของสตรีตั้งครรภ์ กลยุทธ์ในการช่วยเหลือสตรีที่ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัว มีเป้าหมายลดผลกระทบระยะสั้นและระยะยาว ช่วยให้สตรีตั้งครรภ์ปลอดภัยพร้อมฟื้นฟูพลังความเข้มแข็งเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงให้สามารถยุติปัญหาความรุนแรงได้อย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กันยปริณ ทองสามสี และอิสระ ทองสามสี. (2562). ผลของความรุนแรงในครอบครัวจากการดื่มสุรา: บทวิเคราะห์ข่าวหนังสือพิมพ์ระหว่างปี 2554-2558. วารสารสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, 12(1), 61-90.
- เกศกานดา รศจิ้น และมนตรี กรรพุมมาลย์. (2560). กระบวนการเรียนรู้การจัดการปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมของวัยรุ่นหญิงที่รับบริการที่ศูนย์เยาวชนแห่งหนึ่งในภาคเหนือ. วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ, 10(3), 108-126.
- คณิต ณ นคร. (2556). กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- ชลาศัย กันมินทร์. (2562). ความรุนแรงในครอบครัว: ปัญหาและแนวทางป้องกัน. เรียกใช้เมื่อ 9 มีนาคม 2564 จาก <https://rsucon.rsu.ac.th/files/proceedings/nation2019/NA19-136.pdf>
- ดารา การะเกสร และวินิภาญจน์ คงสุวรรณ. (2558). การพัฒนารูปแบบการฟื้นฟูภาวะวิกฤตสุขภาพจิตสำหรับสตรีหม้าย ที่เผชิญอาการโรคเครียดหลังเหตุการณ์สะเทือนขวัญจากสถานการณ์ความรุนแรง ชายแดนภาคใต้. เรียกใช้เมื่อ 4 มีนาคม 2564 จาก <file:///C:/Users/Administrator/Downloads/38378-Article%20Text-87352-1-10-20150818.pdf>

- ทักษิณา ทินนา และกิตติภักดิ์ เจริญขวัญ. (2560). Sexual assault. เรียกใช้เมื่อ 16 มีนาคม 2564 จาก https://w1.med.cmu.ac.th/obgyn/index.php?option=com_content&view=article&id=1316:
- ไทยรัฐออนไลน์. (2563). ปลัด พม.เร่งสร้างผลงานลบแผลทุจริต เน้นแก้ความรุนแรงในครอบครัว. เรียกใช้เมื่อ 4 มีนาคม 2564 จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/1972867>
- ธีรภูมิ นิลเพ็ชร. (2561). ความรุนแรงในครอบครัว: การวิเคราะห์สาเหตุและการป้องกันปัญหาในสังคมไทย. เรียกใช้เมื่อ 4 มีนาคม 2546 จาก <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/BSRI/article/view/113160>
- นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาศาสนาบ้านครอบครัว. (2560). รายละเอียดนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาศาสนาบ้านครอบครัว พ.ศ. 2560 – 2564. เรียกใช้เมื่อ 23 สิงหาคม 2563 จาก <https://www.moj.go.th/view/7762>
- นันทวัช สิริธิรักษ์. (2558). จิตเวชศิริราช. กรุงเทพฯ : ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์.
- บุหงา ตโนภาส. (2562). การจัดการปัญหาความรุนแรงในชีวิตคู่: จากความเข้าใจสู่การเสริมสร้างพลังความเข้มแข็งให้กับสตรี. วารสารพยาบาลสหราชอาณาจักร, 12(1), 80-95.
- เบญจพร ปัญญาียง. (2564). น่าห่วง! สถิติความรุนแรงในหญิงตั้งครรภ์สูง-เสี่ยงซึมเศร้า. เรียกใช้เมื่อ 4 มีนาคม 2546 จาก http://hpc4.anamai.moph.go.th/mobile_detail.php?cid=19&nid=371
- พูนสุข มาตรังสรรค์. (2559). การจัดการความรุนแรงในครอบครัวเชิงพุทธบูรณาการ. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 4(1), 221-242.
- รพีพร โรจน์แสงเรือง. (2564). การดูแลผู้หญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับอุบัติเหตุ (Trauma in Pregnancy). เรียกใช้เมื่อ 4 มีนาคม 2546 จาก <http://www.wongkarnpat.com/viewpat.php?id=1384>
- สัญญาพงศ์ ลิ้มประเสริฐ และคณะ. (2563). การตกเป็นเหยื่อความรุนแรงทางเพศของเด็กและเยาวชน. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 5(9), 230-246.
- Stark, L. & Landis, D. (2016). Violence against children in humanitarian settings: A literature review of population- based approaches. Social Science & Medicine, 152(2016), 125-137.